

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 5 Ιανουαρίου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ¹1^η ΔραστηριότηταΑ1².

- α. Η άποψη αυτή δεν ανταποκρίνεται στο νόημα του κειμένου, αφού στην τρίτη παράγραφο αναφέρεται ότι «... σήμερα η Δικαιοσύνη, για να επιτελέσει το ύψιστο λειτουργήμα της, δεν αρκεί, όπως παλαιότερα, να καλύπτει τα μάτια της με ένα μαντίλι και να απομονώνεται έτσι από τις επιρροές του περιβάλλοντος.».
- β. Η άποψη αυτή ανταποκρίνεται στο νόημα του κειμένου, γιατί στην τρίτη παράγραφο αναφέρεται ότι «τα διάφορα επικοινωνιακά μέσα, ηλεκτρονικά και έντυπα, παράγουν τόσα ερεθίσματα, που προσεγγίζουν τον «εγκέφαλο» της Δικαιοσύνης ποικιλοτρόπως και πολλές φορές πειστικά και αφόρητα.».

Α2³.

Η λαϊκή σοφία, μέσα από γνωμικά, ανάγει την όραση στη σημαντικότερη αίσθηση. Μολαταύτα, συχνά τα φαινόμενα απατούν. Πιο συγκεκριμένα, οι άνθρωποι εξάγουν βιαστικά συμπεράσματα για την κοινωνική πρόελευση, την οικονομική κατάσταση κάποιου ή το μορφωτικό του επίπεδο από τον τρόπο που αυτός επιλέγει να ντυθεί. Συχνά η κοινή γνώμη αποδέχεται άκριτα την πραγματικότητα που προβάλλεται στην

¹ Διδακτέα – εξεταστέα ύλη των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ΄ τάξης Ημερήσιων ΕΠΑ.Λ. του ν.4386/2016 και της Δ΄ τάξης Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. του ν.4186/2013 για το σχολικό έτος 2018-2019, 28/9/2018.

² Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ΄ ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. Ενδεικτικά κριτήρια, 2^ο ενδεικτικό κριτήριο αξιολόγησης, ΙΕΠ, 17/10/2017.

³ ό.π. 1^ο ενδεικτικό κριτήριο αξιολόγησης, ΙΕΠ, 17/10/2017.

τηλεόραση, ενώ πολιτικοί άνδρες αναλαμβάνουν αξιώματα όχι με κριτήριο τις ικανότητές τους αλλά χάρη στην εικόνα τους. Έτσι, η αλήθεια πλήττεται κι επικρατεί αδικία. (80 λέξεις)

2^η Δραστηριότητα

A3⁴. Τα δομικά μέρη της τρίτης παραγράφου είναι τα εξής:

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: «Σήμερα, όμως, όσον αφορά στην όραση, γνωρίζουμε ότι η ιατρική επιστήμη έχει κάνει τεράστιες προόδους.»

ΣΧΟΛΙΑ/ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ: «Εκτός από τις διορθωτικές επεμβάσεις... πολλές φορές πιεστικά και αφόρητα.»

ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ ΠΡΟΤΑΣΗ: «Για τον λόγο αυτό σήμερα η λειτουργία των φορέων της Δικαιοσύνης είναι πολύ δυσκολότερη.»

A4⁵. **αφού**= γιατί, επειδή, καθώς, διότι
επίσης= επιπλέον, επιπροσθέτως/ επιπρόσθετα, ακόμη, συνακόλουθα
επομένως= συνεπώς, άρα⁶

A5⁷. **μυθολογία:** λογικός, λέξη, ρητός, παραλογισμός, αντίρρηση, αναντίλεκτα...
μεταχείριση: χέρι, χειραγωγήση, χειροκρότημα, επιχειρηματίας, διαχείριση...
επικοινωνιακά: κοινωνικός, κοινωνικότητα, συγκοινωνία, κοινωνικοποίηση...
έντυπα: τυπικός, άτυπος, τυπογραφείο, εκτύπωση, διατύπωση, παρατυπία...
δημοκρατική: κράτος, εγκρατής, επικράτηση, διακρατικός, κρατικοδίαιτος...
καταφύγιο: φυγή, διαφυγή, αναπόφευκτος, φυγόπονος, φυγομαχία...⁸=

⁴ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ 2ου ΚΥΚΛΟΥ των Κ. Αγγελάκου, Χρ. Δελή, Ζ. Κατσιαμπούρα και Πολ. Μπίστα, έκδοση 2000, σελ.22-24.

⁵ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ΄ ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. ΙΕΠ, 17/10/2017.

⁶ Γ. Μπαμπινιώτη, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Β΄ Έκδοση, Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα 2002.

Ερμηνευτικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου.

⁷ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ 2ου ΚΥΚΛΟΥ των Κ. Αγγελάκου, Χρ. Δελή, Ζ. Κατσιαμπούρα και Πολ. Μπίστα, έκδοση 2000, σελ.53.

⁸ Γ. Μπαμπινιώτη, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Β΄ Έκδοση, Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα 2002.

Ερμηνευτικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου.

3^η Δραστηριότητα⁹

[Κειμενικό είδος: επιστολή¹⁰.

Απαιτείται τόπος κι ημερομηνία, προσφώνηση κι αποφώνηση.]

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Αθήνα, 5/1/2019

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

σε ένα κράτος που κυβερνάται δημοκρατικά, όπως η χώρα μας, η δικαιοσύνη δεν μπορεί παρά να είναι ακηδεμόνευτη, αδέκαστη κι αμερόληπτη. Μολαταύτα, η καθημερινή πραγματικότητα φανερώνει ότι η επιβολή της δεν συμβάλλει πάντα στην αποκατάσταση της κοινωνικής αδικίας. Το γεγονός αυτό προκαλεί έντονο προβληματισμό στη μαθητική κοινότητα, ως εκπρόσωπος της οποίας σας απευθύνω την παρούσα επιστολή.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

Η κοινή γνώμη παρακολουθώντας τα δρώμενα συχνά διαπιστώνει την άنيση αντιμετώπιση των πολιτών, ακόμη κι αν έχουν διαπράξει παρόμοια αδικήματα.

Αυτό συμβαίνει:

- Εξαιτίας της πολυπλοκότητας των σύγχρονων κοινωνιών, η νομοθεσία καθίσταται, ορισμένες φορές, ανεπαρκής. Γι' αυτό, στα δικαστήρια αναγκαστικά οι νόμοι ερμηνεύονται κατά περίπτωση.
- Η γραφειοκρατία που χαρακτηρίζει το ελληνικό δημόσιο καθυστερεί την εκδίκαση υποθέσεων, με απότοκο αδικήματα να παραγράφονται, χωρίς να επιβάλλονται ποινές στους παραβάτες και χωρίς να αποκαθίσταται το κοινό περί δικαίου αίσθημα.
- Ισχυροί οικονομικοί παράγοντες επιδιώκουν να ασκήσουν επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς, προκειμένου να προωθήσουν προσωπικά τους συμφέροντα.
- Οι κυβερνώντες επιζητούν δικαστικές αποφάσεις ευνοϊκές για την πολιτική τους. Έτσι, αδιαφορώντας για την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, ασκούν πιέσεις στους λειτουργούς της.

⁹ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ 2ου ΚΥΚΛΟΥ των Κ. Αγγελάκου, Χρ. Δελή, Ζ. Κατσιαμπούρα και Πολ. Μπίστα, έκδοση 2000, σελ.72- 85.

¹⁰ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ΄ ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. ΙΕΠ, 17/10/2017.

- Οι δικαστικοί, ακόμη κι αν τηρούν απαρασάλευτα το γράμμα του νόμου, δεν παύουν να είναι άνθρωποι με ευαισθησίες, ενώ αυτονόητα υπάρχει περίπτωση να σφάλουν.

Επειδή, όμως, η ποιότητα του πολιτεύματός μας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης, οι δικαστές απαιτείται:

- Να είναι ευσυνείδητοι και να κάνουν το καθήκον τους με προσοχή, συλλέγοντας τα απαραίτητα στοιχεία κι αξιολογώντας τα, ώστε να αποδίδουν δικαιοσύνη.
- Να είναι αδέκαστοι και να εμμένουν στην κρίση τους ανεπηρέαστοι.
- Να μην αποβλέπουν σε προσωπικά συμφέροντα κάνοντας κατάχρηση της εξουσίας που τους δίνει το Σύνταγμα.
- Να αντιμετωπίζουν κάθε παραβάτη με αντικειμενικότητα και να στέκονται απέναντί του αμερόληπτοι, χωρίς δηλαδή εμπάθεια, η οποία ενδεχομένως προκύπτει από προσωπικά τους βιώματα.
- Να έχουν κοινωνικές ευαισθησίες και να αντιλαμβάνονται τότε η κατά γράμμα εφαρμογή του νόμου συνιστά αδικία.
- Να έχουν συναίσθηση της ευθύνης τους απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και να είναι ακριβείς κι έντιμοι στις κρίσεις τους αποσκοπώντας τόσο στον σωφρονισμό του παραβάτη όσο και στον παραδειγματισμό της κοινής γνώμης για την αποφυγή επανάληψης του αδικήματος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην εποχή μας, εκείνοι που μπορούν επιβάλουν τη θέλησή τους καταπατώντας κάθε έννομο δικαίωμα των συνανθρώπων τους. Οι νέοι αδυνατούμε να στεκόμαστε θεατές και να ανεχόμαστε την κατάσταση αυτή. Γι' αυτό, ζητούμε από εσάς να καταστήσετε τη δικαιοσύνη καταφύγιο όλων και κυρίως των αδυνάτων.

Με εκτίμηση,
Μαθητής/ μαθήτρια.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ¹¹1^η δραστηριότητα

B1.¹² Τα συναισθήματα του αφηγητή είναι ανάμεικτα και αντικρουόμενα. Παρόλο που τρέφει ελπίδες για την αποδοχή της αίτησης χάριτος, η ανησυχία και η αγωνία για την έκβαση της υπόθεσής του κυριαρχούν («Υπήρχαν κι άλλα δύο... αίτηση χάριτος»). Προσπαθεί να παραμείνει ψύχραιμος («προσπαθούσα να μην ...την πορεία των σκέψεών μου.») ταυτόχρονα, όμως, διακατέχεται από περιέργεια σχετικά με τα συναισθήματά του τη στιγμή της εκτέλεσης («Πάσχιζα ωστόσο να φανταστώ.... Μάταια όμως»). Αν και επιδεικνύει υπομονή περιμένοντας καρτερικά να περάσει το ξημέρωμα, που αποτελούσε κρίσιμη για εκείνον στιγμή («Γι' αυτό και κατέληξα... στο παράθυρο του ουρανού.»), στο τέλος επικρατεί η ανασφάλεια και ο φόβος (« Όμως, ακόμα κι αν... είκοσι τέσσερις ώρες»).

2^η δραστηριότητα

B2.¹³ Στο κείμενο κυριαρχεί το α' πρόσωπο ενικού αριθμού, το οποίο προσδίδει στο λόγο του αφηγητή προσωπικό, εξομολογητικό τόνο. Γίνεται, έτσι, αντιληπτό πως συμμετέχει στην ιστορία, και μάλιστα ως πρωταγωνιστής. Επομένως, είναι ομοδιηγητικός αφηγητής.

B3¹⁴. Μεταφορές:

«έβαζα τα δυνατά μου»
«ν' αλλάξω την πορεία των σκέψεών μου»
«να' χε σπάσει η καρδιά μου»
«συλλάβει τόσους θορύβους»
«στο παράθυρο του ουρανού.»¹⁵

¹¹ Διδακτέα – εξεταστέα ύλη των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ' τάξης Ημερήσιων ΕΠΑ.Λ. του ν.4386/2016 και της Δ' τάξης Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. του ν.4186/2013 για το σχολικό έτος 2017-2018, 29/9/2017.

¹² Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ' ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. Ενδεικτικά κριτήρια, 1^ο ενδεικτικό κριτήριο αξιολόγησης, ΙΕΠ, 17/10/2017.

¹³ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ' ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών, ΙΕΠ, 17/10/2017.

¹⁴ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ 2ου ΚΥΚΛΟΥ των Κ. Αγγελάκου, Χρ. Δελή, Ζ. Κατσιαμπούρα και Πολ. Μπίστα, έκδοση 2000, σελ.47.

¹⁵ ΛΕΞΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ των Παρίση Ι. και Παρίση Ν., ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», σελ. 109.

B4.¹⁶ Το εκφραστικό μέσο που αξιοποιείται στο συγκεκριμένο απόσπασμα είναι η παρομοίωση. Συγκεκριμένα, ο αφηγητής παρομοιάζει την ανάσα του (δεικτικό μέρος) με αγκομαχητό σκύλου (αναφορικό μέρος) ως προς τη βραχνάδα της.¹⁷

3^η δραστηριότητα

B5. Οι άνθρωποι, ειδικά στην εποχή του υλικού ευδαιμονισμού και των έντονων ρυθμών της καθημερινότητας, τείνουν να θέτουν στόχους σύνθετους και μεγαλεπήβολους αλλά στην προσπάθεια επίτευξής τους αποπροσανατολίζονται. Ωστόσο, όταν έρχονται αντιμέτωποι με προβλήματα ή νιώθουν ότι η ζωή τους βρίσκεται σε κίνδυνο αρχίζουν να εκτιμούν πράγματα απλά που έως τότε είχαν υποτιμήσει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ίδια η ζωή, η υγεία, η οποία συχνά θεωρείται δεδομένη και η αξία της γίνεται αντιληπτή μόνο όταν κανείς κινδυνεύει να τη χάσει. Σε τέτοιες καταστάσεις συχνά οι άνθρωποι καταλαβαίνουν πόσο σημαντικός ήταν ο χρόνος που έμεινε ανεκμετάλλευτος. Εκτιμούν τότε τη σημασία που έχουν οι στιγμές με τα αγαπημένα πρόσωπα, η απόλαυση ενός σπιτικού γεύματος, η ανάγνωση ενός ποιοτικού βιβλίου ή η οργάνωση μίας εκδρομής στη φύση. Αντιλαμβάνονται την ομορφιά της ελευθερίας, της δυνατότητας αυθόρμητων επιλογών και του ευμετάβλητου της ζωής. Συνειδητοποιούν, έτσι, πως η ζωή είναι ένα άθροισμα ευχάριστων αλλά και δυσάρεστων –μα πάνω απ’ όλα πολύτιμων– στιγμών.

(Λέξεις: 154)

¹⁶ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ΄ ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών, ΙΕΠ, 17/10/2017.

¹⁷ ΛΕΞΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ των Παρίση Ι. και Παρίση Ν., ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», σελ.142.